

lovlige Modstandere, i en saadan Stilling, som man ikke er berettiget til at gjøre. Man har stillet Modstanderne saaledes, at de enten maa opgive den Kamp, de have begyndt mod Ministeriet — men dette vil være at opgive deres politiske Overbevisning, det er at opgive den politiske Forpligtelse, som de mene at have paataget sig overfor deres Velgere — eller ogsaa maa fortsætte Kampen som hidtil med den Bevisethed, at det, de nærmest kæmpe imod, er Kongens personlige Billie. Dette er en Stilling, hvori man ikke er berettiget til at sætte sine politiske Modstandere. Skulde det nu blive Skik og Brug, at Striden saaledes føres med kongelige Haandskrivelser, der, om jeg saa maa sige, kastes ud imod politiske Modstandere, kan Situationen komme dertil, at den Del af Befolkningen, der i dette Tilfælde støtter Folkethingets Flertal og vistnok maa siges hidtil at have været den allerloyaleste Del af Hans Majestæts Underfaatter, lidt efter lidt kan, navnlig af Folk, hvis Interesse det er at svække disse loyale Følgesker, blive saaledes undergravet i sine loyale Følgesker, at vi ikke veed, hvor vi kunne ende. Jeg siger ikke, at det er sket endnu, og jeg haaber, at det ikke vil ske. Jeg er overbevist om, at der i alt Fald kommer det ud af den Diskussion, som her har fundet Sted, og af det Forslag, der her foreligger, at vi ikke faae flere kongelige Haandskrivelser af den Art, som den nuværende. At de Medlemmer — jeg taler ikke om Medlemmer heraf Thinget — som overhovedet sværme for en republikansk Forfatning, og hvis Formaal det er at gennemføre en saadan, kunne glæde sig over en Situation, hvor Konge og Folk komme til at staa personlig overfor hinanden, kan jeg meget vel fatte; men vi Andre, som ere oprigtig loyale Tilhængere af det konstitutionelle Monarki, kunne ikke andet end sørge over ethvert Skridt, som, med Bevidsthed eller Uke-Bevidsthed, med Forsæt eller Uke-Forsæt, kan føre til, at der fremkommer en Konflikt mellem den personlige Konge og Folket. Jeg er lige saa lidt som det ærede Medlem for Rjøbenhavns Amts 5te Valgkreds (Holstein-Ledreborg) af den Mening, at den konstitutionelle Konge ikke skulde kunne have sin bestemte Mening lige saa vel i politiske Sager som i andre, og jeg vil sige yderligere, at det ikke er min Mening at gjøre ham til en Dalai Lama, til en Duffe, som enten er i et enkelt Ministeriums eller i et tilfældigt Folkthings Flertals Hænder. Jeg takker Gud, at dette ikke er Tilfældet, men at vi have en Konge, der kan gjøre sin Mening gjældende; men jeg fastholder, at den kongelige Mening altid skal gjøres gjældende under de konstitutionelle Former, det vil sige, at, naar Kongens Billie skal gjøres gjældende, skal det ske igennem et Ministerium, med hvilket den samstemmer, og som vil paatage sig det fulde Ansvar derfor. Jeg har erkjendt og skal villig erkjende, at det her er Tilfældet, at Ministeriet

har det fulde konstitutionelle Ansvar; men jeg siger, at den Maade, hvorpaa Svaret er fremkommet, er særdeles egnet til at forvirre de rette Begreber, den rette Opfattelse, og naar jeg saa spørger, hvorfor er hele denne Fremstilling, hvorfor er denne Ministeriets Indstilling til Kongen og Kongens personlige Svar i Haandskrivelsen fremkommet, hvilken Grund eller hvilken Nødvendighed har der foreligget derfor, saa er det mig ikke vel muligt at fatte nogen Nødvendighed eller endog nogen rimelig Grund derfor. Det, som det synes at være det høie Ministerium magtpaaliggende at meddele Rigsdagen og Folket i det Hele, staa jo, som allerede bemærket af den ærede Ordfører for Forslagsstillerne, i det officielle Svar, vi have faaet. Der staa deri, at Ministrene havde stillet deres Portefeuiller til Disposition, men at Hans Majestæt Kongen ikke havde fundet Foranledning til at følge denne Indstilling. Dette er Alt, hvad vi behøvede at vide; hvad der videre er foregaaet vedkommer ikke os. Jeg kan ikke se Andet, end at Ministeriet, og de, der forsvare den Maade, hvorpaa Svaret er fremkommet, netop ved Offentliggjørelsen af denne Haandskrivelse komme i et Dilemma, et Enten—Eller, som de ikke kunne komme fra. Enten vedkommer det os, hvad der saaledes foregaar mellem Kongen og Ministrene, hvad enten det forhandles i den Form, der her er Tale om, en skriftlig Henvendelse fra Ministeriet, hvorpaa der følger Svar fra Kongen, eller: den almindelige Form af Statsraadsforhandlinger, som føres til Protokolten. Vedkommer det Rigsdagen, vil den ogsaa erkjende det og ved Leilighed have Ret til at fordr sig det meddelt; men det er en Ret, som vistnok aldrig vil blive anerkjendt, og som heller ikke kan anerkjendes. Vedkommer det ikke Rigsdagen, saa vedkommer det heller ikke Offentligheden, og saa bør det ikke fremkomme. Den Opfattelse af Grunden til Meddelelsen af disse konfidentielle Aktstykker, som er den almindelige, er ganske vist den, at man siger: Det er høist naturligt, at Ministeriet har ønsket at levere det mest officielle Bevis for, at de Beskyldninger, som vi saa ofte høre fremsætte, at det klæber sig fast til Labouretten, og hvilke andre Udtryk man bruger, ere grebne aldeles ud af Luften. Jeg maa sige, at jeg ogsaa har troet, at dette var en Bevæggrund for Ministeriet til at forelægge Sagen paa denne Maade. Jeg kan let forstaa, at der er en Fristelse for Ministeriet til at ønske dette Punkt klaret, ja, at det endog vil gaa videre, at det ønsker at affjøre sine Modstandere fra under en eventuel Kamp at kunne paaberaabe sig som tidligere, at de i Virkeligheden ikke have Kongen personlig imod sig, men kun Ministeriet; men jeg havde ønsket og haabet, at Ministeriet maatte søle sig hævet over at benytte et saadant Middel som den kongelige Haandskrivelse for at imødegaa saadanne futile og ridikule Beskyldninger. At der under Valgkampe, eller hvor det ellers kan være, fremkommer